

3. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України № 3447-IV від 21 лютого 2006 року [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>.

4. Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для експериментів або в інших наукових цілях : підписана 18 берез. 1986 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_137.

5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження гуманного ставлення до тварин: Закон України № 2120-VIII від 22 червня 2017 року [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-19#n17>.

6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України № 2617-VIII від 22 листопада 2018 року [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19#n404>.

7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив Європейського Союзу у сфері охорони тв...: Закон України № 1684-IX від 15 липня 2021 року [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1684-20#n42>.

Сичевський Володимир Володимирович,

курсант Національної академії

внутрішніх справ

Науковий керівник:

доцент кафедри кримінального права

Національної академії внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

Симоненко Н. О.

АНАЛІЗ ДОЦІЛЬНОСТІ СМЕРТНОЇ КАРИ В СУЧАСНІЙ ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Питання смертної кари в Україні залишається актуальним, особливо в контексті розвитку кримінального права та міжнародних зобов'язань країни. Відмова від смертної кари в 2000 році була важливим кроком для інтеграції України до європейського правового простору. Однак, незважаючи на офіційну заборону, суспільне ставлення до цього питання залишається неоднозначним, що зумовлює необхідність всебічного аналізу її доцільності в сучасних умовах.

Скасування смертної кари в Україні є важливим етапом у забезпеченні прав людини та наближенні країни до європейських стандартів. Конституція України гарантує право на життя кожному громадянину, що прямо суперечить можливості застосування смертної кари. Стаття 27 Конституції України визначає, що ніхто не може бути позбавлений життя незаконно, що є важливою частиною правового захисту громадян. Більше того, Україна стала частиною міжнародних правових угод, які забороняють смертну кару, таких як Європейська конвенція з прав людини, до якої вона приєдналася в 1997 році. Підписавши Протокол №6 до цієї конвенції, Україна зобов'язалась скасувати смертну кару в мирний час. Крім того, Україна є учасником Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, який також передбачає скасування смертної кари або її обмеження лише у надзвичайних обставинах, що підтверджує намір країни йти в ногу з міжнародними стандартами прав людини. З огляду на це, відновлення смертної кари в Україні могло б призвести до порушення міжнародних зобов'язань і негативних наслідків у відносинах з іншими країнами, зокрема в рамках Ради Європи.

У рамках Конституції України право на життя є основоположним і непорушним, що ставить під сумнів доцільність відновлення смертної кари. Конституційний Суд України кілька разів висловлювався щодо цього питання, підкреслюючи, що смертна кара порушує фундаментальні права людини і є несумісною з принципами гуманізму.

Діяльність правової системи України орієнтована на забезпечення прав та свобод людини, тому будь-яке покарання, яке порушує право на життя, має бути відкинуте. Етичний аспект також має велике значення. Смертна кара часто сприймається як крайнє покарання, яке порушує моральний принцип «не вбивай». Це також створює ризик помилок: у випадку неправосудного вироку невинна людина може бути страчена, і це буде неоправною втратою для суспільства. Враховуючи ці моральні та етичні міркування, більшість країн, що відмовились від смертної кари, вважають, що життя людини повинно бути захищене навіть у випадку тяжких злочинів, а альтернативні покарання, такі як довічне позбавлення волі, можуть бути ефективними і гуманними.

Практичний аспект скасування смертної кари в Україні пов'язаний із соціальними та правовими змінами, які вже відбулись після 2000 року. Після скасування смертної кари

українська правова система пройшла низку реформ, спрямованих на покращення кримінального процесу та забезпечення більш гуманного підходу до покарань. Довічне позбавлення волі стало заміною смертній карі і продовжує виконувати функцію стримування протиправності в країні.

Крім того, важливо враховувати практичні проблеми, пов'язані із застосуванням смертної кари, такі як необхідність додаткових ресурсів для здійснення цього покарання, а також непередбачувані соціальні наслідки, такі як негативний вплив на моральне становище суспільства, яке може призвести до посилення насильства та агресії в соціумі.

Враховуючи ці фактори, більшість експертів вважає, що смертна кара не є необхідною в сучасних умовах, і що система кримінальних покарань повинна бути спрямована на реабілітацію та ресоціалізацію засуджених, а не на їх фізичну ліквідацію.

Аналіз доцільності смертної кари в Україні показує, що її скасування є важливим кроком у забезпеченні прав людини, гуманізації кримінального правосуддя та інтеграції країни до європейських стандартів. Конституційні норми, міжнародні зобов'язання України, а також етичні принципи, що стоять за правами людини, вказують на неприпустимість відновлення смертної кари. Крім того, практичний досвід показує, що існуюча система покарань, включаючи довічне позбавлення волі, є ефективною альтернативою смертній карі, адже забезпечує справедливість, не порушуючи основні права громадян.

Враховуючи всі ці фактори, можна стверджувати, що смертна кара не є доцільною в сучасній правовій системі України, і її скасування відповідає гуманним та міжнародним вимогам, що визначають напрямок розвитку кримінальної політики держави.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Європейська конвенція з прав людини : міжнародний документ від 4 листоп. 1950 р., ратифікований Україною 17 липня 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права : міжнародний документ від 16 грудня 1966 р., ратифікований Україною 19 жовтня 1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.